

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

a zimándközi kollektív gazdaságban

A városkörnyéki kollektív gazdaságokban, amelyeknek feladata, hogy elegendő és jó minőségű zöldterületekkel lássák el a városi dolgozókat, az elmúlt napokban megkezdtek a korai káposzta és a karalépes szántóföldbe való kiültetését. A tiszanovádi kollektívisták a 4 hektárból 3 hektáron, a vladimirescsukai pedig egy hektáron ültették a káposztát. Az újaradiak 3 hektáron ültették ki a karalépet, míg a buszások és a tiszanovádiak 1 hektáron 2 hektáron végeztek ezzel a munkával.

Bartos Dénes
levelező

MŰVELŐDÉS

Az elmúlt napokban volt 58 éve, hogy megszületett József Attila, a nagy magyar proletár költő.

JÓZSEF ATTILA:

Fiatalkor életek indulója

Apánk mindig robotoltak, hogy lenne enni kevés kenyérünk, bus kedvel, daccal, de dologban voltak, az isten se törődött velünk.

De felnőtünk már valahára, kik nem tudjuk, mi az: vígan élni, és mostan vashittel, jó bátorsággal sorsunk akarjuk fölcserelelni.

Tudjuk, apánkkal gyávák voltunk, nem volt jogunk se, csak igazságunk. Most nincs, ki megállít az élet-uton, de, ha akad, nyakára hágnunk.

Mi vagyunk az élet fiai a küzdelemre fölkeltek daliák, megmozdultunk, hejh, összeroppan akkor alattunk ez a régi világ!

(1922)

AZ IGAZSÁG HARCOSA

Rendkívül bonyolult, ellentmondásos Oroszország társadalmi élete az egész XIX. században. A hűbéri zsarnokság bilincsei megakadályozták minden haladást s éppen ezért mire az orosz tökeosztály mind a gazdasági, mind a politikai küzdelemben hallatlan kezdő szavát, már reakcióssá, maradvány, a fejlődés kerékkötőjévé válik. Ilyen feltételek között kezd megírni a kisvárosi felkelőt, „Jól nevelt” fiatal ember, Alekszandr Nyikolajevics Osztrovszkij, akinek nevét csakhamar származékja a hír egész Oroszországban, sőt később a határokon túl is. 1823 áprilisában született és alig huszonöt évesen, amikor a cári cenzura betiltja első és egyetlen legjobb színművét, a Kéz kezét mos elmit.

De miről is szól ez a darab, hogy annyira feldühítette nemcsak a cári rendszer hivatalos képviselőit, de magukat a polgárokat is. Az író nem tett semmi mást, mint tapasztaltabb színpadi szerzők is dicsegetőre való mesterségéről tudással meglepettett egy mindennapi történetet. Mászóval tükröt állított a kor előtt és üresfejt, a feudális reakciós szövetkezett, pénzhecs polgárai elé. S ezek természetesen önmagukra ismertek s kénytelen-kelletlen önmagukon nevettek.

A szatíra pontosan célba talált, mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a cenzura önkényes intézkedése. De a hatalomnak ez a hirtelen lecsapása mintha egy időre magát a nagy íróteret indította volna meg. Készenléti része van ebben a kor nagy ellentmondásainak is. A haladó értelmiségiek, Csernyisevskij és Nyekraszov segítőszándékú, baráti, de szigorú kritikájának köszönhető az, hogy Osztrovszkij újra visszatért a becsület, nagy írók útjára. Forradalmi harcossá sem volt, de leleplezője, szigorú bírálatával hozzájárult ahhoz, hogy mind többen lássák világosabban a kor valódi helyzetét.

E második, igen termékeny időszakában alkotja meg főművét, a Vihar. 1860-ban je-

Néhány nappal ezelőtt ugyan csak megjelent a forgalom az alunisi művelődési otthonban. Ekkor került sor ugyanis a VII. országos kulturverseny keretében a helyi, valamint a széptalusi műkedvelő-együttesek erőpróbájára.

Beszéljünk talán először a vendégszereplő fiatalok előadásáról. A széptalusiak könnyűzeneszerzők és népi táncokat mutattak be ez alkalommal. Jól szerepelt a zenekar, amely szebbnél-szebb műsorával csakhamar megnyerte a hallgatóság tetszését. Sajnos, nem mondhatjuk ugyanazt a táncosportról, amelynek kicsiny létszáma, gyenge előadásmódja kedvezőtlen benyomást keltett. Hiányosságnak tűndő be, hogy nem fordítottak kellő

gondot a német népi viseletre s a népi táncot kísérő zenére, ugyanis a jól felkészült zenekar helyett mindössze egy akordeon szolgáltatta a kíséretet. Hasonlóképpen felróható a fuvószenekar, valamint a kórus hiánya, melynek azelőtt Széptalun hagyomány volt. A széptalusi műkedvelők gyenge szerepléséért az ottani művelődési otthon vezetőségét terhelik a felelősség (igazgató Durkum I.), amely nem tekintet szűk, a versenyre való gondos előkészületekre. A széptalusi műkedvelők után kellemes meglepetést okozott a helybeli fiatalok előadása. Háromévi „szünet” után most ismét jelentkezett a 40 tagú vegyeskórus, amely a „Patrie, pámint de aur”, „Republika máreák vatrá” hazafias román dalokat, valamint a német népi énekszerzők fegyverzetét adta elő. Mint megtudtuk, az alunisi művelődési otthon vezetősége (igazgató Gasperi Elisabeta) tömegmozgalmi munkájában támogatást kap a helyi kollektív gazdaság vezető tanácsától és személyesen Iacob Anton elnöktől, aki maga is szorgalmas tagja az énekkarnak. A kórusműveken kívül siker arattak a Petendá fivérnek, akik német népi énekszerzők adtak elő sok tehetséggel. Hasonlóképpen gondos előkészítéssel munkára vállalt a táncosport „Ländler” német népi tánc, melynek szépségét a megfelelő népi viselet is emelte.

Az alunisi vetélkedéssel párhuzamosan Magyarádon is sor került a műkedvelők bemutatására. A kultúr munkáról írnak levelezőnk

Jól szerepeltek a kürtösiek

A kultúr munkáról írnak levelezőnk

Jól szerepeltek a kürtösiek

A közelmúltban a kürtös kultúr otthon termében került sor a VII. országos kulturverseny közszéki nagyságának másik forrása a helyi, igaz ember szerető, a harcos kiállítás az ember mellett, ami szép az életben.

Másik nagy művében, az Erdőben mondja Szomorov, az örökké éhes, ürességek komédiája a dusszag földirtók asszonyok.

„Mi színészek, nemeslelkű művészek vagyunk. Maguk a komédiások! Mi, ha szeretünk, akkor aztán szeretünk; ha nem szeretünk, akkor veszekszünk, vagy vereksznünk; ha segítünk, odaadjuk az utolsó garasunkat is... És maguk? Egész életükön át a közjóért, ember szeretői papolnak... És mi jót cselekedtek maguk? Kik tartották jól? Kinek szereztek örömet? Maguk a komédiások!... Ő, ha fel tudnám bősíteni az erők valamennyi verszomjas lakóját e pokolfajzat ellen!”

„Nem az erők verszomjas vadjai, hanem az öntudatos,

népi táncokat, majd a rigmusbrigád tagjai a falu megváltozott életéről szólnak, megemlékezve a munkában élenjáró kollektivistákról. Ezt követően a falu könnyűzenekara mutatta be tudását. A kisvárosi fiatalok a kürtösiek váltották fel, akik már hetekkel ezelőtt nagy felkészüléssel, fáradsággal nem kímélve készültek a versenyre.

Buza Ferenc

A vezetékes rádió tevékenységéről

Az aradi November 7 gyár vezetékes rádiója jelentősen hozzájárult az elmunkások és az általuk használt jól bevált munkamódszerek, a szocialista versenyben élenjáró üzemszervezők népszerűsítéséhez.

A vezetékes rádióban két-naponként foltozassák a helyi sajtóban megjelent fontosabb cikkeket.

A rendszeresen sugárzott hírek kívül, külön adásokban foglalkozunk az ifjúság nevelé-

sének kérdésével és hasznos tanácsokat látjuk el az üzemi munkában dolgozó lányokat és asszonyokat is. Ezen kívül nagymértékben foglalkozunk az új technika bevezetésének, az önköltség csökkentésének, a minőség javításának kérdéseivel.

A műsor összeállításában részt vesznek Tankov Anna és Paulini Elena, akik elismerést érdemelnek.

Olárcsu Ana

Falusi műkedvelők versenye

készítésére. Miként Alunison, úgy itt is megmutatkozott, hogy a művelődési otthon vezetősége lelkiismeretesen foglalkozik a tömeges nevelésével, a falusi dolgozók kulturális színvonalának szüntelen emelésével.

A gyermekek elfoglalják helyüket a padokban és Cserecsel Annát figyelik, aki a Szeresd hazádat című verset szavalja. Ezután a második osztály Kiss Gizella, az ötödik osztályos Kiss Gizella a pionirok által erre az alkalomra készített albumból Bukarestről olvas fel. Közben a kórus halik énekel az In Bucurestiul tibi című éneket, majd Bugyi Ágnes a Bukarest című verset szavalja. Közben a pionirok megéneklék az albumban a fuvósoról készült felvételeket.

Ezután kerül sor Temesvárra, tartományunk székhelyére. A gyermekek megéneklék az új leletekről, parkokról készült képeket, emeltek tesznek arról, hogy ebben a városban égették el Dósa Györgyöt, az 1514-es parasztfelkelés vezetőjét. László Margit Ady Endre: Dósa György, a közönség és falusi művelődési otthonok vezetőségére hárul a feladat, hogy a verseny következő szakaszán még nagyobb gondot fordítsanak az előkészületekre, az előadások színvonalának emelésére és ezáltal biztosítsák a további eredményeket.

Hartmann István

Kristálytisztán csengenek Volchija Nástase alkán a vídám népi dalok. A vasutasok klubjának színlőnkesnője megérdemelt sikert arat a VII. országos versenyen.

Témás összejövétel

Este hat órákor a szentpáli nyolcosztályos iskola egyik tantermében, a pionirok előtt Hupuczi Anna főoktató fogadja Bugyi Anna egysejtelőket jelentését és ismerteti az összejövétel célját: témás összejövétel hazánk szépségei tájáról.

A gyermekek elfoglalják helyüket a padokban és Cserecsel Annát figyelik, aki a Szeresd hazádat című verset szavalja. Ezután a második osztályos Kiss Gizella, az ötödik osztályos Kiss Gizella a pionirok által erre az alkalomra készített albumból Bukarestről olvas fel. Közben a kórus halik énekel az In Bucurestiul tibi című éneket, majd Bugyi Ágnes a Bukarest című verset szavalja. Közben a pionirok megéneklék az albumban a fuvósoról készült felvételeket.

Ezután kerül sor Temesvárra, tartományunk székhelyére. A gyermekek megéneklék az új leletekről, parkokról készült képeket, emeltek tesznek arról, hogy ebben a városban égették el Dósa Györgyöt, az 1514-es parasztfelkelés vezetőjét. László Margit Ady Endre: Dósa György, a közönség és falusi művelődési otthonok vezetőségére hárul a feladat, hogy a verseny következő szakaszán még nagyobb gondot fordítsanak az előkészületekre, az előadások színvonalának emelésére és ezáltal biztosítsák a további eredményeket.

Kiss Gizella újból lapoz. A magasra tartott album lapján ez a felirat áll: rajonunk központja. Ez következik az ismerős képek állandóan fejlődő színpad városunkról. Ezek szavak nélkül is beszámólnak a népi demokratikus rendszer évi elért nagy megvalósításokról: a Szerszámgépgyárról, a korszerű Butorgyárról, az új lakóházakról. Szó kerül a Múzeumról is. Most vers következnek: Gábor Béla VII. osztályos lelkese szavalja Petőfi: Felmadrott a tenger című költeményét. Ismét képeket mutatnak be, ez-

uttal Buziás fúrdóról. A pionirok közben elmondják, hogy kik énekeltek régen annak szépségeit és kik üdülnek itt napjainkban.

A Kárpátokat látjuk, pontosabban a Nagyhagyomád hegyesét, amelynek lábánál két folyó ered: a Maros és az Olt. És most Pirokha Anna ötödikes halik hangon kezd mesélni drámaikat: Elt egyszer egy tündéresszony akinek volt két lánya... A kis arcos jesszűlen figyelnek, szép ez a legenda.

De a képeket szárnyán máris repülünk tovább. Az előbb meg az ég kéjkébe olvadó hegycsúcsokat látjuk, és máris itt van előttünk a hullámozó tenger. Kikít városainkról, Konstanca, Galacról beszélünk.

Egyik kép Maroshévízt ábrázolja. Kicsi faluból lett nagy tejjeldolgozó központ. Paulina képek következik. Avidáról, Szovátról, Krajováról, majd a rohamosan fejlődő Ploestiről. A most bemutatott kép egyesek talán ismerős: a solymosi vár, amelynek történetét néhány mondatban ismertetik. Herkulés, fúrdóról megemlítik, hogy már a régi időkben a rómaiak ismerték gyógyító hatását és értékelik azt. Majd képet látunk Dera városról és a váról, a gyermekek elmondják milyen nagyot fejlődött ez a kis város.

Bartha Anna, Burghardt József, Fekete József, Gábor Veronika s Stadler János hatodik osztályosok szívesen szólnak mondják el Kömüves Kelemen báballadát. Befelezéskeppen Bartha Anna és Bugyi Margit verset szavalnak a hazáról, majd énekszám következik a Népköztársaságról és ezzel a témás összejövétel véget ér.

Jól megvalósított, kitűnően összehangolt összejövétel volt, melyből sokrétűen tanulhattak pionirjaink. Úgyesen szüdbeték össze a múlt hagyományát és a jelen gazdasági megvalósítását. A gondosan megvalósított szavak, összekötő szövegek és énekszámok Hupuczi Anna tanárnő lelkiismeretes munkáját dicsérik.

Közünkben tartjuk a vasas, szép kivitelezésű albumot, a szentpáli pionirok munkájának eredményét. A fedőlapon szépen megvalósított képek az előző alkalommal készített képekhez hasonlóan szép tájakat dicsérik. Elismerés illeti a szentpáli pionir egység minden tagját, hogy komolyan készült az összejövételre. A kis pionirok lelkiismeretesen kulturális egyetértéssel abból is kitűnik, hogy az iskola rigmusbrigádja rajonunk legjobbja lett. Töltse ez el büszkeséggel kis pionirjainkat és serkentse őket további jó munkára.

Szemző Tibor tanár

Tanügyi kádereink

Gyarapítják ismereteiket

Tanügyi kádereink szüntelenül gyarapítják ismereteiket az Oktatásiügyi Minisztérium által szervezett szaktanfolyamokon. Nemrég az általános iskolák csaknem 500 tanára — a pedagógiai körök felelősei, a fizika, kémia, matematika és természettudományi tanszék módszertani inspektorai — két hetes továbbképző tanfolyamon vettek részt. Ugyanabban az

időszakban külön tanfolyamokon dolgoztak a 8 osztályos iskolák csaknem 900 igazgatója számára.

A nyár folyamán egyhónapos továbbképző tanfolyamokat szerveznek az orosz, angol, francia és német nyelvtanok számára, szovjet, francia, angol és NDK-beli szakértők közreműködésével. Ugyanakkor tanfolyamokat tartanak a 8 osz-

tályos falusi iskolákban a mezőgazdasággal kapcsolatos tananyagokat előadó tanárok számára. E tanfolyamokon hozzávetőleg 7000 tanórát fog részt venni.

A nemzeti kisebbségi iskolák román nyelv, történelem és földrajztanáraiknak, valamint az általános iskolákban ipari ismereteket és gyakorlati gépismerttant előadó tanároknak szintén a nyár folyamán rendeznek tanfolyamokat. Ezenkívül az általános iskolákban több, mint 8000 tanórát tanfolyamokon fog részt venni, amelyeken előkészülnek szakmai vizsgáikra.

AZ IRODALMI KÖNYVKIADÓ GONDOZASÁBAN

megjelent

BALINT TIBOR: Csendes utca. Novellák, karcolatok. Forrás-sorozat.

HORNYAK JÓZSEF: Romantika. Novellák, karcolatok.

JANCSIK PÁL: Szomjas tenger. Versek. Forrás-sorozat.

KACSÓ-SÓNI-ABAFAY: Három portré. Kortársi jegyzetek. Asztalos Istvánról. Nagy István — az epikus. Kovács György írói útja. Kritikai Kis-könyvtár.

KARIKAS FRIGYES: Berel férjhez megyen. Elbeszélések.

KOSZTOLANYI DEZSŐ: Az élet divatja. Magyar Klasszikusok. Novellák, jegyzetek, tollrajzok.

NYIKOLAJEVA, GALINA: Utkövetés. Regény. Kincses Könyvtár.

SZIMONOV, KONSZTANTIN: Elők és holtak. Regény.

Weiss György

Tellmann József: A világság tornyai

Először a nagy nyilvánosság előtt

„Minden jó — ha jó a vége” tartja a közmondás. Mi azonban mondjuk így: Minden jó, ha jó a kezdet. Mert amit az elmúlt szertán láttunk a Teda gyár klubjában, az tulajdonképpen a „jó” kezdete. A kezdet, pedig azért használtuk, mert azok az együttesek, amelyek ez alkalommal a versenyen felléptek úgyis először mind „kezdőknek” számítanak.

Általában a versenyeken igazalom hozza tüze az együtteseket. Itt azonban nem ezt tapasztaltuk. Sokkal inkább tüntünk tisztelettel: mindenhol a legnagyobb nyugalom és optimizmus uralkodott. Valamennyi együttes bizott saját erejében és abban, hogy helyt tud állni a nagy erőpróbán. Ez a továbbiakban is bizonyosodott.

Kévsé időnk volt a felkészülésre — mondja dr. Pistoc Virgil, a TBC kórház rigmusbrigádjának művészeti vezetője — csak március óta próbálunk. Eppen ezért nem tudtuk kellőképpen előkészíteni az együttest. De igyekszünk a jövőben kifinomítani ezt a hiányosságot. Ebben biztosak vagyunk, mert együttesünk többre képes.

Az egyetlen hibájuk talán az volt, hogy a kitűnően megszer-

kesztett szöveget nagyon halálán adták elő. Nagyon szép volt a Készruhágyár műsora, amelynek keretében a kórus, szólisták és a rigmusbrigád vett részt. Velük kapcsolatban említsük meg, hogy mind a táncosport, mind a szólisták — Hincu Florica, Boros Mária — jól szerepeltek.

A rigmusbrigádrol külön kell szólnunk. Záu Alexandru kulturális minden segítség nélkül készítették elő az együttest. És mivel éppen a hónap megújulására készültek, brigádgyárnak a Március 8 nevét adták. Tehát, amint láttuk ez az együttes is a „fiatalok” közé tartozik. És ha már a Készruhágyár műsorát látogatjuk, nem szabad megfeledkeznünk a kórusról sem, amelynek tagjai nagyon határozottan adták elő Mozart: Alató-dát.

Az ILLA vállalat rigmusbrigádjáról csak annyit, hogy jó a szövegmondásuk és az előadás módjuk. Dina Tomanak, az együttes vezetőjének viszont a jövőben ügyelnie kell arra, hogy ne lépjen túl a rigmusbrigád műsorának keretét.

A Gyermekekórház rigmusbrigádrol ugyanazt kell megjegyeznünk, amit már a TBC kórház együttesével kapcsolatban említettünk. Dr. Olívia Mirceanu, a brigád vezetőjének arra kell törekednie, hogy a kitűnő szöveget érthetőbben adja elő.

A Dósa György butorgyár brigádjának műsorában — ha a szöveg nem is magas színvonalú — lendület, optimizmus tükröződött. Szorgalmuk, ügyességük (mindössze csak három hete kezdték meg a próbákat) siker koronázta. El kell mondanunk, hogy a brigád minden egyes tagja fiatal és sikerülnek éppen az volt az alapja, hogy együttesben törekedtek annak elérésére. Rosca Ioan, Sasármán Florica, Perv Emilia, Cocubla Ioan, Elekcs Ilona, a brigád tagjai és Reinhardt Viktor, a zenekar vezetője dicséretet érdemelnek. Nem szabad megfeledkeznünk Hehs Ottórol, a rendezőről sem, aki kitűnően látta el a feladatot. Ha ezt a munkát lelkesen folytatják tovább, akkor szorgalmuknak, lendületüknek meg lesz az eredménye.

Mint ahogy Vársándán Ioan és Mihuta Nicoae elvtársak, a zsűri tagjai is

megemlékeztek: ez a verseny a fiatal, kezdő együttesek erőpróbája volt. És ezen az erőpróbán a különböző együttesek sikerrel jutottak tovább.

A legtöbb brigádnak nem volt szakképzett művész irányítója, ezért a versenybizottság azt javasolta, hogy a városi döntőben az együttesek kérjék az aradi Állami Színház művészeinek segítségét és megjelöljék szakembereket irányításával folytassák előkészületeiket. A zsűri tagjai rámutattak a kiküszöbölhető hiányosságokra is. Reméljük, hogy az együttesek vezetői ezeket a megjegyzéseket megismerik és a továbbiakban ehhez mérten irányítják tevékenységüket és így városunkat nemcsak Temesváron, hanem az országos döntőben is képviseli majd aradi együttes. Ehhez azonban még több lendületre, szorgalomra, kemény munkára, a művészeti színvonal további emelésére s az előadsmód tökéletesítésére van szükség.

Mindent egybevetve megállapíthatjuk, hogy a VII. országos kulturverseny kemény erőpróbát jelent műkedvelőink számára, akik a legjobb úton haladnak.

Az állattenyésztés kérdése — a sofronyai pártbizottság figyelmének középpontjában

Mint ismeretes, a múlt év őszén a sofronyai és szentpáli kollektív gazdaságok egyesültek. A két kis kollektív gazdaságból egy erős, fejlődőképes gazdaság született. A megnövekedett gazdaság minden ága és főlege az állattenyésztési részleg komoly feladatokat állított a gazdaság kommunizációjára.

A munka jobb átfogása, ellenőrzése és vezetése céljából a gazdaságban pártbizottságot létesítettek. Az állattenyésztési részleg nyolc párttagot és két tagjelöltet osztottak be. Így lehetővé vált, hogy ezen a részlegen pártalapszervezetet létesítsenek. Ez nagymértékben hozzájárult a munka javításához, a hiányosságok kiküszöböléséhez.

A gazdaságban a kemény tél nyomán nehézségek merültek fel az állattartás gondozásában, takarmányozásban, elszállításában.

Illetve javítására. Így történetesen meg, hogy a sertésállományukat nem fejezték be s ezáltal az ólakba a hideg könnyen behatolt, ami természetesen ártott, különösen a kis-malacoknak. A borjú istállóiban nem oltották meg kellőképpen a szellőztető berendezést s ezáltal a levegő párás volt, ami ugyancsak károsan hatott a fiatal állatok fejlődésére.

Sok szó esett a takarmány

A terv felhívja valamennyi ott dolgozó párttag és tagjelölt figyelmét: dolgozzanak példamutatóan, mozgósítsák a többi kollektívistát is feladatuk maradéktalan gyakorlatba ültetésére.

Biztató kezdett

Rövid idő telt el azóta, de az intézkedések hatékonyaknak bizonyultak. Elsősorban 14 tagból álló építőcsoportot létesítettek. Az építkezési munkálatok javában folynak.

Aránylag rövid idő alatt sikerült a borjakat rászoktatni a napi háromszori szopásra. Ez meg is látszik rajtuk, erősebbek, egészségesebbek, mint azelőtt.

A beteg állatok külön választották. A takarmányozást is jobb körülmények között végzik. A pártbizottság és a gazdaság vezetői tanácsának tagjai beosztották: ellenőrzik egy-egy istállóban tevékenykedő kollektívisták munkáját.

Mint említettük: az intézkedések már eddig is hatékonyak bizonyultak. Szükséges, hogy a pártbizottság továbbra is állandóan szem előtt tartsa a részleg tevékenységét, irányítsa az alapszervezetet, a vezető tanácsot a megnövekedett feladatok maradéktalan teljesítése érdekében.

Schiff László

Pártelek

ésszerű felhasználásának fontosságáról is.

A gyűlésen résztvevők több értékes javaslatot tettek, melyek alapján a pártbizottság intézkedési tervet készített.

Értékes intézkedések

Az intézkedési tervben a pártbizottság azokat a feladatokat, tennivalókat határozta meg, melyek hivatottak hozzájárulni a hiányosságok felszámolásához. A pártbizottság irányítja a gazdaság vezető tanácsát, hogy a legelőbb időben belüli tegyék meg a szükséges intézkedéseket a munka javítása érdekében. Az intézkedési terv fontosabb előirányzatai a következők:

- a megkezdett istállóépületek haladéktalanul befejezik,
- valamennyi istállót szellőztető berendezéssel látnak el,
- a mesterséges megtermékenyítés részére új helyiséget rendeznek be,
- a szopós borjakat rászoktatják a napi háromszori szopásra,
- havonta lemérlik a borjakat a súlygyarapodás megállapítása céljából s a gondozók többletjavalmazását ez szerint számítják ki,
- a kisbárányok járatását csakis meleg, napos időben végzik,
- különös figyelmet fordítanak az állatok egészségvédelmére, a beteg állatokat nyomban elválasztják a többitől.

Elvetették a borsót

Egész Bukarest tartományban elvetették a borsót és a zabot, valamint a cukorrépa, a napraforgó és a koral burgonya 60—80 százalékát. Zimnicea és Titu rajonok kollektív gazdaságai az első időszak összes növényeit elvetették.

A gépkészítők és a kollektívisták most végzik az utolsó előkészületeket a jövő héten kezdődő kukoricaültetéshez. Az ősszel felszántott kukoricaöldek felét megboronálták és megtáposztották. A gazdaságok gondoskodtak hibridvetőmagról, amely a legnagyobb hozamot adta a tartományban.

A bonyolultabb szövezi munkák közé tartozik a frótr-anagok készítése, ami nagy figyelmet és alapos szakmai felkészültséget igényel. Farakas Katalin, a December 30-ig szünetelőnek élénjáró dolgozója, Társai és felettesei elismerését foglalta a gépkészítő lekerülő kiadvál minőségű frótr-anagokkal vitta ki.

Heti külpolitikai szemle

A nehézségek leküzdhetők

Mit valószínűsíthetünk meg a tizenhatalmakat leszerelési bizottság munkálatainak jelenlegi megvalósítását tartott 120 ülésen? Az egyetlen pozitív jelenség az volt, hogy a szovjet és amerikai javaslatok alapján első ízben láttak hozzá az általános és teljes leszerelési szerződés tulajdonképpen megfogalmazásához. Ettől eltekintve azonban az eredmények csalódást keltettek. A nyugati hatalmak makacsodása megakadályozta a bizottságot abban, hogy — a népek egyöntetű kívánságának megfelelően — konkrét lépéseket tegyen a leszerelési irányban. A jelentés, amelyet az ENSZ leszerelési bizottságához és az ENSZ Közgyűléshez küldtek a bizottság 1962 november 28 és 1963 április 10-e közötti tevékenységéről, mindössze arra szorítkozik, hogy ismertetni a nukleáris fegyverek elvetését, betiltását, az általános és teljes leszerelésre vonatkozó vita lefolyását, az emlékiratokat és a kezdeményezéseket, valamint a nemzetközi feszültség enyhítésére, az államok közötti bizalom megerősítésére és a leszerelés megkönnyítésére ajánlott lehetőségeket. Sajnos azonban nem tudott beszámolni egyetlen elfogadott gyakorlati intézkedésről sem.

A szocialista államok képviselői azonban szilárdan meg vannak győződve a leszerelés megvalósításának lehetőségéről és szükségességéről, és kereszthúzzák a nyugati megbízottaknak az utolsó pillanatban meg-

kísértelt cselzését. A nyugatiak ugyanis azt szerették volna, hogy a bizottság munkáját ne egy hétre, hanem három hónapra fűgesszék fel. A Genfben működő nyugati diplomaták számára valóban nehéz feladat, hogy állandó ellenvetésekkel éljenek, és ugyanakkor a leszerelés híveinek szerepében tűnjenek fel, miközben kormányaik főleg azzal foglalatkodnak, hogy a NATO atomfegyverzésének módzatáról tárgyalnak. Az e heti heves párizsi vita — amely akörül zajlott, hogy sokoldalú és sokmennyiségű atlanti nukleáris haderőt hozzanak létre a nemzeti atomtűzérő helyett — annyira rányomta bélyegét a nyugati diplomáciai tevékenységre, hogy városággal megtelekedtek a nagy NATO-tagállam Genfben lévő diplomatáiról, akik kénytelenek voltak békés hurokat pengetni.

A genfi tárgyalások jelenlegi szakaszában nem sikerült megkötöni még a nukleáris fegyverek elvetését minden közömbös való végleges betiltására vonatkozó egyezményt sem, holott a Szovjetunió elfogadta az ellenőrzés-re vonatkozó pontintézkedéseket, mint a két-három helyszíni ellenőrzést és három automata állomás elhelyezését a nukleáris fegyverekkel rendelkező államok területén, az esetleges titkos földalatti nukleáris robbantások észlelésére. Az amerikai küldöttség és támogatói voltaképpen azért kezdtek alkudozni, a hely-

színi előzések számának indokolatlan gyarapítását követelve, hogy a huzavonának ezzel a taktikájával leküzdhetetlen akadályt állítsanak a pozitív rendezés útjába és így a végzetlen elodázzák a megállapodást. Mindenki számára világos azonban, hogy mely szakadékok tántorítják a Nyugat képviselőit, köztük Kennedy elnöknek a nyilatkozata között, miszerint érdekeltek egy ilyen egyezmény megkötésében, és a nyugatiak Genfben tanúsított huzavonájához. Az amerikai küldöttség annyira ragaszkodott álláspontjához, hogy okvetlenül párhuzamot kell vonniuk a múltbeli próbálkozásokkal, hogy az ellenőrzés örvén kérdőjeleket szerezzenek és az ellenőrzést áltálal a leszerelési elv helyezzék. A semleges államok Genfben lévő képviselői már tavaly lezáró emlékiratukban, hogy a nemzetközi ellenőrzés eszközök sikeresen felhasználhatók bármely nukleáris robbantás felderítésére. E semleges országok képviselői tárgyalásokat folytattak egymással egy újabb kompromisszumos jellegű emlékirat kidolgozására, amelyre azonban mindeddig nem került sor, mivel egyre remélték, hogy az USA és a Szovjetunió közötti közzeledés jön létre.

A nyugati diplomaták nálunk tülekre talált a Szovjetuniónak az a javaslat, hogy kössenek megmegtámasztási okjukt a NATO, az Amerikai Szerződés-tagállamai között, valamint,

hogy szüntessék meg a stratégiai célzatú külföldi katonai támaszpontokat. Ez a magatartás nyilván nem választható külön a nyugati politikának az atlanti nukleáris erők létrehozására irányuló törekvésével. A szovjet kormány jegyzéke joggal hívta fel a figyelmet arra, milyen veszélyt rejt ez a terv, főleg az által, hogy a nyugatnemeti militarizálást előmozdítja a nukleáris fegyverhez vezetett utat, hangsúlyozva, hogy ez esetben megfelelő intézkedések történnek majd a Szovjetunió, szövetségesei és barátai biztonságának megőrzésére.

Nagy elismerést váltott ki a román küldöttségnek a tizenhatalmakat leszerelési bizottságban kifejtett tevékenysége, amely államunknak és pártunknak a békés egymás mellett élésre irányuló külföldi politikájuk tükrözi. Küldöttségünk támogatta a leszerelés megvalósítását célzó összes kezdeményezéseket, s már tavaly indítványozta egy olyan szerv létrehozását, amely megvitná a feszültség enyhítésére és az államok közötti bi-

zalom erősítésére szolgáló intézkedéseket. Küldöttségünk állandóan a bizottságban résztvevő többi szocialista állam küldöttségeivel elfogadható megoldások érdekében. G. Macoveanu, a román küldöttség vezetője rámutatott: „A Román Népköztársaság küldöttsége sohasem ringatta magát abban az illúzióban, hogy az általános és teljes leszerelési szerződés létrehozása nehézségektől, erőfeszítésektől, felelősségtől mentes munka lesz, de mindig bíztos abban, hogy elérhetjük kitűzött célunkat, ha a jelenlévők, a tárgyalásokon képviselt összes kormányok tettekkel és nemcsak szavakkal bizonyítják be, hogy az általános és teljes leszerelési küzdelem.

A világ közvéleményének szilárd meggyőződése, hogy az általános és teljes leszerelés megvalósítható és meg is kell valószínűsíteni, az akadályok pedig, amelyeket a fegyverkezési hajszák hasonlítottak a feszültség enyhítésére és az államok közötti bi-

zalom erősítésére szolgáló intézkedéseket. Küldöttségünk állandóan a bizottságban résztvevő többi szocialista állam küldöttségeivel elfogadható megoldások érdekében. G. Macoveanu, a román küldöttség vezetője rámutatott: „A Román Népköztársaság küldöttsége sohasem ringatta magát abban az illúzióban, hogy az általános és teljes leszerelési szerződés létrehozása nehézségektől, erőfeszítésektől, felelősségtől mentes munka lesz, de mindig bíztos abban, hogy elérhetjük kitűzött célunkat, ha a jelenlévők, a tárgyalásokon képviselt összes kormányok tettekkel és nemcsak szavakkal bizonyítják be, hogy az általános és teljes leszerelési küzdelem.

al megtekinthető vasárnap, kedden és pénteken délelőtt 10 és 11 óra között a Kultúrpalotában. Tíz óra között nagyobb csoportok szerint, osztatlanul és szombat délelőtt is felkereshetik a muzeumot.

A muzeum alábbi osztályait tekinthetik meg: ókori történelem, az 1848–49-es forradalom muzeuma, képzőművészeti tárlat, valamint reprodukciók kiállítását a szovjet hadsereg által megsemmisített Drezdai Képtár alkotásairól.

— a megkezdett istállóépületek haladéktalanul befejezik,

— valamennyi istállót szellőztető berendezéssel látnak el,

— a mesterséges megtermékenyítés részére új helyiséget rendeznek be,

— a szopós borjakat rászoktatják a napi háromszori szopásra,

— havonta lemérlik a borjakat a súlygyarapodás megállapítása céljából s a gondozók többletjavalmazását ez szerint számítják ki,

— a kisbárányok járatását csakis meleg, napos időben végzik,

— különös figyelmet fordítanak az állatok egészségvédelmére, a beteg állatokat nyomban elválasztják a többitől.

— a megkezdett istállóépületek haladéktalanul befejezik,

— valamennyi istállót szellőztető berendezéssel látnak el,

— a mesterséges megtermékenyítés részére új helyiséget rendeznek be,

— a szopós borjakat rászoktatják a napi háromszori szopásra,

— havonta lemérlik a borjakat a súlygyarapodás megállapítása céljából s a gondozók többletjavalmazását ez szerint számítják ki,

— a kisbárányok járatását csakis meleg, napos időben végzik,

— különös figyelmet fordítanak az állatok egészségvédelmére, a beteg állatokat nyomban elválasztják a többitől.

miújság KÜLPOLITIKÁBAN

A Szovjetunióban felbocsátották a Kosmosz-14-et

MOSKVA. (Agerpres). — A Szovjetunióban április 13-án újabb mesterséges holdat lőttek fel. A Kosmosz-14 nevű mesterséges holdon felszerelt tudományos készülékek, a TASZSZ hírgyőzők által 1962 március 18-án bejelentett program keretében végzett felkutatások folytatására szolgálnak. A mesterséges hold pályájának paraméterei a következők: kezdeti keringési idő — 92,1 perc, a Föld felületétől számított maximális távolság (apogeum) — 512 kilométer, minimális távolság (periogeum) — 265 kilométer. Az Egyenlítő síkjához viszonyított hajlásszög — 48 fok 57 perc.

A tudományos műszereken kívül a mesterséges hold egy 20,004 MHz hullámhosszon működő rádióadó állomást, a pontos pályaméréseket végző rádiótechnikai rendszert és egy rádiótelemetrikus rendszert visel magával, amely a készülékek és tudományos műszerek működéséről vonatkozó adatokat a Földre továbbítja.

A mesterséges holdon lévő készülékek normálisan működnek. A koordináló és számítógépes pontfeldolgozó a kapott adatokat.

Befejeződött a szovjet képzőművészek második szövetségi kongresszusa

Amint a TASZSZ közli, április 13-án a Kremli Kongresszus Palotájában befejeződött a szovjet képzőművészek második szövetségi kongresszusa. Megválasztották a Szovjet Képzőművészek Szövetségének 143 tagu új vezetőségét, az összes köztársaságok képviselőiből, az OSZSZSZK számos ter-

Kihirdették Jemen első alkotmányát

KAIRÓ. (Agerpres). — A MEN hírgyőzők szerint Szanaában egy április 13-án tartott nagygyűlésen Szalial, a Jemeni Arab Köztársaság első elnöke kihirdette Jemen első alkotmányát.

Az átmeneti időszakra érvényes alkotmány, az arab nemzet szerves részének nyilvánítja a Jemeni Arab Köztársaságot és egyenlő jogot ad, a köztársaság valamennyi állampolgárának, nemre, fajra és vallásra való különbség nélkül.

Az alkotmány előírja, hogy az országot a kormány, a Végrehajtó Tanács és a szenátus vezeti s ezekben 25 törzsfőnök vesz részt, az összes jemeni törzsek képviselőit.

A kongói parlament képviselőházának munkálatai — határozat Antoine Gizenga szabadonbocsátásáról

LEOPOLDVILLE. (Agerpres). — A kongói parlament képviselőházának április 12-i ülésén a képviselők többsége követelte annak a határozatnak a megerősítését, amelyet a képviselőház 1962 december 21-én hozott Antoine Gizenga szabadonbocsátásáról.

A felszólaló képviselők élesen bírálják a határozatot, a határozat végrehajtásának halogatócsárdát.

C. Adoula miniszterelnök C. Kamitatu belligyminiszter és P. Bolya igazságügyminiszter megtagadták a választ a képviselőknek arra a kérdésére, hogy miért halogatták a határozat teljesítését.

Midibura Joseph képviselő indítványára a képviselőház egyöntetű határozatot hozott, amely követeli, hogy a képviselőház a kormány és az Afrikai Szolidaritási Párt részéről menesszék kiüldöztetett Bolabemba szigetére, ahol évek óta törvénytelenül fogva tartják Antoine Gizengát, a lelkes hazafit, s ez a kiüldöztetés hozzájárul a szabadonbocsátáshoz.

Noha C. Adoula indítványozta, hogy a fentemlített kiüldöztetéssel három orvost is küldjék Bolabemba szigetére, akik a helyszínen megvizsgálják Antoine Gizengát és a vizsgálat eredményéről jelentést tennének, a képviselőház egyhangúlag úgy határozott, hogy az orvos vizsgálatra Leopoldvilleben kerüljön sor.

A kiüldöztetés a jövő hét elején utazik Bolabemba szigetére.

AFRIKA TAVASZA

Öt évvel ezelőtt, április 15-én az afrikai független államok első konferenciájának résztvevői elhatározták, hogy ezt a napot az afrikai népek szabadságharcával való szolidaritás szimbólumává avatják. Azóta minden évben április 15-én szombat van a harc napja. Három esztendővel ezelőtt Afrika szabadságának napján még csak tíz afrikai független állam volt. 1961 április 15-én már 27 afrikai országban tüntek ki a függetlenség zászlaját. 1962-ben Sierra Leone, Tanganika, Algéria, Burundi, Ruanda és Uganda is elnyerte függetlenségét.

Kenyában, Angolában, Zanzibárban, Mocambique-ben, Portugál-Guineában és a két Rhodesiában ádáz harc folyik a nemzeti függetlenségért. Ez a harc azt mutatja, hogy elérkezett a gyarmati rendszer azonnali és végleges felszámolásának ideje.

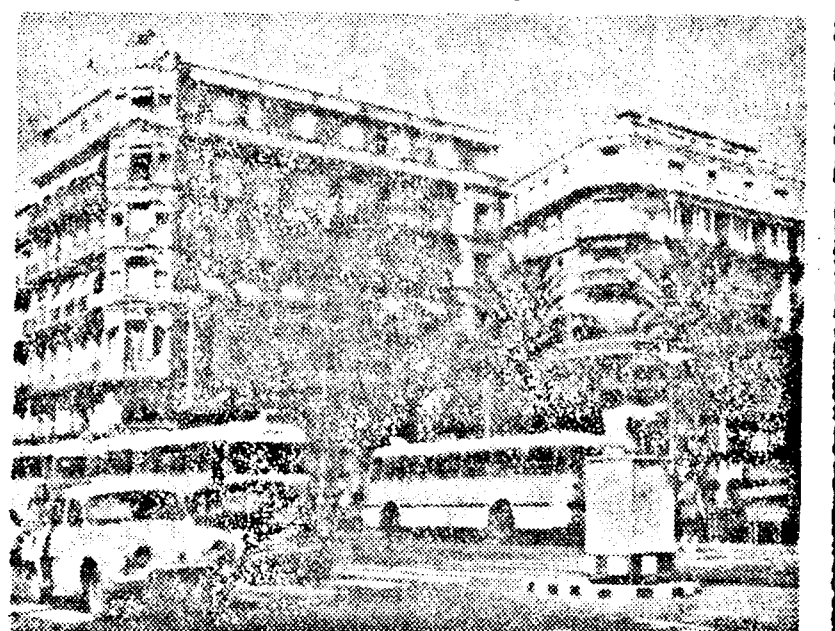
Az ENSZ legutóbbi ülésén az afrikai államok is nagy számban vettek részt a 37 ország határozati javaslatának megbeszélésében, amely követeli a nukleáris kísérletek, köztük a földalatti kísérletek megszüntetését 1963. január 1-ig.

Az ázsiai és afrikai népek Moshiban az év elején megtartott harmadik konferenciájának átlátszó nyilatkozata felhívta a két kontinens népeit, mozdítsák elő a lehető legnagyobb mértékben a meggyarmati uralom azzal álló afrikai területek fe szabadítását, s minden országban, amely még nem szabadult fel, létesítsenek egységes nemzeti frontot és harcolják össze a különböző nemzeti frontok akcióit, hogy minél hatékonyabban tegyék a függetlenségi harcot.

Maliban 1960-ban megalakult a Somex Import-export vállalat, amely ellenőrző a fő közgazdasági cikkek behozatát és a burmavöröskivitel. A Niger Köztársaságban nemrég alakult meg a nemzeti kereskedelmi és termelési társaság, amelyben az állam és a vegyes (állami és magán) vállalatok a tőke 54 százalékaival vesznek részt. A nigéri nagy kereskedelmi vállalatok nem voltak hajlandók részt venni a társaságban.

A nemrég függetlenült afrikai országok intézkedéseket tettek az ipar és a kereskedelem fejlődési előmozdítására. A Ghanában például ma már számos iparvállalat tartozik az államhoz. A Ghanai Köztársaság 1962-ben jelentős sikereket ért el a nemzetgazdaság fejlesztésében. Nagy fejlődésnek indult a témaiparkozás (ez teljesen új város, amely egyben az ország jelentős kikötője is). Temában tehergépkocsiszerező üzem, alumíniumhengerelő üzem, cement- és építőanyaggyártó és más iparvállalatok épültek.

Addis-Abeában, Etiópia fővárosában nemrég megkezdődött egy 500.000 tonna teljesítő képességű kőolajfinomító építése.

Akkrá, Ghana fővárosának egyik főutcája.

A ghanai Tudományos Akadémia gondozásában sajtó alá rendezik az Afrikai Enciklopédiát. Az afrikai népek történetével és kultúrájával, föld- és néprajzával, vallási szokásaival, régi civilizációjával és társadalmi gondolkodásával, valamint a népek jelenkori fejlődésével foglalkozó műtíz kötetben jelenik meg. A szerkesztő kollektíva vezetője dr. W. E. du Bois közismert afrikai néprajz tudós, aki Ghanában telepedett le és elnyerte a ghanai állampolgárságot. Az Afrikai Enciklopédiának többek között célja bebizonyítani annak a burzsoáz elméletnek a hamis voltát, miszerint Afrika „törélem nélküli kontinens”.

Az utóbbi három évben Conakryban, a Guineai Köztársaság fővárosában gyorsan fejlődött a közúti szállítás. Javultak az utak. A városi autók száma jelenleg 240.000 utast szállítanak naponta. Emellett meg kell említeni, hogy a francia gyarmati uralom idején Conakryban egyetlen autóbuss sem volt.

A Daily Expresso nigériai lap hangsúlyozza, hogy szüntelenül bővülnek az afrikai országok és a szocialista országok kereskedelmi kapcsolata. Míg 1950-ben az emittett országok közötti árucseré értéke összesen 46 millió font sterling volt, ez az összeg ma 206 millió font sterling és szüntelenül növekszik.

Az állami ellenőrzés alatt álló felelősséget központi szövetkezet kereskedelmi elosztó hálózatát létesített. Ezt a módosított gabonai kormányt alkalmazzák.

Szenegálban és Kamerunban hivatali létesítettek mezőgazdasági termékek eladására. Kamerunban az illető hivatal foglalkozik a mezőgazdasági termékek exportjával is.

Az Addis-Abeba-i (Etiópia) egyetlen nemrég megnyitott jogtudományi karának tanfolyamait 400 hallgató látogatja.

LEGÚJABB SPORT

Az UEFA torna keretében

Román NK — Szovjetunió 1:0

LONDON (Agerpres). — Tegnap megkezdődött Angliában a 16. UEFA nemzetközli labdarúgó torna, amelyen 16 európai ország legjobb ifjúsági válogatottjai vesznek részt.

A román NK csapata győzelemmel kezdte szereplését: 1:0 (0:0) arányban legyőzte a Szovjetunió ifjúsági válogatottját. A legnagyobb meglepetést a görög csapat szolgáltatta, amely 7:2-re győzte le a torna nagy esélyesének tartott nyugatnémet ifjúsági válogatottat. Félmeletesnek mutatkozik az angol csapat is, amely 5:0-ra győzött a holland ifjúsági válogatott ellen.

A román csapat hétfőn a londoni Arsenal-stadionban Anglia válogatottjával játszik.

Gyenge színvonalú mérkőzésen

Nagybányai MSE — CFR-IRTA 1:0 (0:0)

A B-osztályu bajnokság keretében szombaton délután, mintegy 2.000 néző előtt találgatók között a két csapat. A következő összecsapásban álltak fel az együttesek: Nagybányai MSE: Vlad — Donkay, Gergely, Vasilescu — Kozma, Ujvári — Drágan, Triff, Joó, Nedelcu, Suta. CFR-IRTA: Kiss — Bálint, Babó, Damian — Sere, Auner — Boros, Vajl, Vlad, Dvorzák, Farkas.

Az aradiak szempontjából igen fontos találkozón a vasutasok újabb csalódást okoztak gyenge teljesítményükkel. Vonnakozik az első sorban a csatár Játékára, amelynek a 90 perc alatt állg sikerült 1-2 korszéri támadást vezetnie és az addó gólyezeteket pedig sorra elgilyetlenkedték a csatárak. Pedig a mérkőzés mindkét félidőjében nem egy gólszerzési alkalom nyílt a tá-

Piros Dénes

Újabb hírek az amerikai atom-tengeralattjáró katasztrófájáról

WASHINGTON. (Agerpres). — Amint a France Presse hírgyőzők közli, a legnevesebb amerikai tengeralattjáró-szakértőkből B. Austin tengerengyel-nöklével megalakított vizsgálóbizottságot mindenekelőtt az érdekli, hogy milyen „korszerűsítő” fázisokon esett keresztül a Thresher, amelynek katasztrófája 129 emberéletét követeli.

Anderson tengerengyel, a haditengerészet főttá vezérkari főnöke csütörtökön közölte, hogy a tengeralattjáró legutóbbi felülvizsgálásokon a hajótesten egyméteri nyílást kellett vágni a szemeteltávolító berendezés számára. Másrészt, egyes hírekre utalva a France Presse arról számolt be, hogy a Thresher felületén nemrég hibákat észleltek a szellőztető hálózat elektromos ellenőrző berendezésében. Mi több, tavaly júniusban a floridai Cape Canaveral kikötőben a Thresher összeültözött egy vontatóhajóval és ennek következtében a tengeralattjáró testén másfél méteres repedés keletkezett. Ennek kijavítása három hétig tartott.

A Chicago Daily News pénteki számában közölte annak a nyilatkozatnak a szövegét, amelyet Hyman Rickover tengerengyel, az amerikai haditengerészet atomtengeralattjáró osztályának vezetője tett tavaly ősszel. A tengerengyel, anélkül, hogy egy bizonyos amerikai tengeralattjáróra hivatkozott volna, ezeket mondotta: „Több ízben is egy tengeralattjáróon tartózkodtam, amikor az a méretű a mélységbe és alkalmam volt megállapítani, hogy egyes készülékek nem működtek kifogástalanul, mert egy alkalmat nem a megfelelő anyagból gyártották. Ha a legénység nem lépett volna gyorsan közbe, a következmények katasztrófák lehettek volna és én ma nem lehetnék itt”. Ezen túlmenően — amint a France Presse megemlíti — a legénység egyik tagjának egy rokona állítólag kijelentette, hogy „a tengeralattjáró állapota megrendítette a legénység bizalmát”.

Az illetékes hivatalos személyek három napl tanácskozás és bizonytalanság után végre el-

határozták, hogy az atomtengeralattjáró roncsának megvizsgálására kisméretű Trieste búvárgémből a Panama-csatornában keresztül szállítják el Californiából. Az amerikai haditengerészet szövegje közölte, a búvárgémből anélkül, hogy leszerelnék San Diegoban (California), elhelyezik egy uszódokkban. Az utóbbi 12 napot vesz igénybe.

Ami az elűllyedt amerikai tengeralattjáró legénységének sorsát illeti, a France Presse megemlíti, hogy a haditengerészet minisztérium április 12-én után kiadott nyilatkozata utóbbi hangoztatta: „A Thresher katasztrófáját a legénység egyetlen tagja sem érhette túl: a 2560 méteres mélység, ahol a tengeralattjáró fekszik, minden mentési lehetőséget kizár.

A haditengerészet minisztérium hivatalos képviselői kijelentették, hogy tengeralattjárók megmenntésére csak 400 láb mélységig van lehetőség.

Közben 16 hajó körülbírt 100 kilométeres átmérőjű területen folytatja a kutatást.

Látkép Bamakoról, Mali Köztársaság fővárosáról.

Eredménytelen vita egy veszélyes tervről

(Folytatás a 3-ik oldalról)

magyarázni és alátámasztani igyekszik ezt a vádat, amelyről elmondható: nem barátságos, nem is udvarias, de még a diplomáciai szokásokkal sincs összhangban. Kétségtelen, hogy az amerikai újságok nem használnak ilyen kifejezéseket az angol kormányval szemben, ha véleményük szerint remény volna rá, hogy az angolok végül is minden tekintetben megegyeznek majd az USA kormányával. A jelek szerint a washingtoni katonai köröknek mindennek előtt az bízható fel, hogy a NATO nukleáris felfegyverzése kérdésében egyre kevesebb a kilátás közös nyugati, vagy legalábbis amerikai-angol terv előkészítésére az atlanti szövetség Kanaadában sorra kerülő üléséig hátralévő másfél hónap alatt. Ugyanakkor az Egyesült Államokban nyíltan hangoztatják, hogy ha nem látunk gyorsan hozzá a NATO nukleáris erejének megalakításához, de ha ez meg is történne, az egész ügy kérdésessé válhat az Angliában valószínűleg jövő októberben sorra kerülő választások után. Abból a feltételezésből kiindulva, hogy jövő ősszel laburista kormány kerül hatalomra, az amerikai hivatalos személyek attól tartanak, hogy Harold Wilson, ennek a pártnak a vezetője felmondja a nassaul egyezményt és lemond Anglia nukleáris felfegyverzéséről, amint azt nemrég amerikai látogatásakor ki is jelentette.

Még hangsúlyozottabb az ellentét az amerikai és a francia álláspont között. Párizsban nagy elégedetlenséget keltett az amerikai újságírók eljárása, akik kizárólag annak alapján, hogy Dean Rusk találkozott a Gaulle elnökkel és Couve de Murville külügyminiszterrel, válogatos kampányt indítottak annak bizonyítására, hogy Franciaország megváltoztatta álláspontját a nukleáris fegyverkezés kérdésében. A Quai

Közös Placba, és ugyanugy továbbra is ellene van a francia erőb bármilyen részvételének az amerikaiak által vezetett nukleáris kombinációkban. És ezekkel a cáfolatokkal addig sem vártak, míg az amerikai államférfiak elutaznak Franciaországból: akkor adták ki őket, amikor Dean Rusk és McNamara még Párizsban tartózkodott.

A felmerült akadályok ellenére az Egyesült Államok további erőfeszítéseket tesz. Livingston Merchant, Kennedy elnök különmegbízottja folytatja nyugat-európai körutját, hogy híveket szerezzen az amerikai tervnek. Merchant különböző szakaszokban folytatja majd tárgyalásait egészen május 23-ig, amikor is megnyílik a NATO-tagállamok külügyminiszterei és hadügyminiszterei ottawai tanácskozása.

Egy agresszív tömb ülésszaka

Szintén Párizsban tartották meg ezen a héten a SEATO (Délkelet-Ázsiai Szövetség, amelyben, mint ismeretes, nyolc ország: az USA, Anglia, Franciaország, Ausztrália, Új-Zealand, a Fülöp-szigetek, Thaiföld és Pakisztán vesz részt) főtájsal ülészakrót kiadott közlemény arról tanusodik, hogy a tagállamok külügyminiszterei az ázsiai földrés nemzeteli felszabadító mozgalmának elfojtását célzó eszközök és módszerek kidolgozásával foglalkoztak. Megjegyzendő, hogy ezek a tervek nemcsak a tömb tag-országainak, hanem más délkelet-ázsiai államok neptémgeinek mozgalmala ellen is irányulnak. Világosan kitűnik ez a záróközlemény Dél-Vietnámban és Laoszra vonatkozó külön kibételeiből, amelyek mindennek előtt arról tanusodnak, hogy a SEATO-tömb fokozni akarja agresszióját Dél-Vietnámban.

A SEATO-ülészak megnyitása tragikus és egyben jellemző eseménnyel esett egybe: meggyilkolták Quinim Folszen-t, Laosz külügyminiszterét, a laoszi egység és semlegesség ismert harcosát. Ez a gyilkosság újabb sürdőlások kezdetét jelez ebben az országban.

A párizsi ülészak résztvevői, főként Dean Rusk amerikai külügyminiszter, megpróbálták csökkenteni a katonai paktumot veszélyeztető nézeteltéréseket és az agresszív politika platformján valóban szót is értek egymással.

A SEATO belső ellentétét rendkívül sokoldalúan, elsősorban is komoly nézeteltérések állnak fenn egyrészt az USA, másrészt pedig Franciaország és Anglia között. A SEATO katonai tömb megalakításával e hatalmak mindegyike saját céljait követte. Anglia, amely elvesztette legtöbb ázsiai gyarmatát, a SEATO révén uralma fenntartására törekedett Malajziában, Singaporéban, Brunei-ben, Sarawakban és Észak-Borneóban. Franciaország, noha gyarmati uralma megszűnt az indoknai félszigeten, még

mindig ragaszkodik bizonyos gazdasági pozíciók megőrzéséhez. Az USA számára a SEATO fő eszköz azoknak a köröknek a kezében, amelyek a francia és az angol konkurrenciára felállításával jelentős gazdasági befolyásra tettek szert a világnak ezen a részén. Dél-Vietnámban például a francia befolyás csaknem teljesen megszűnt, Pakisztánban pedig az angolok rováására erősödnek az észak-amerikaiak gazdasági és katonai pozíciói. Amint a New York Times írja, „a SEATO európai partnerrel nem akarják alávetni magukat az amerikai diktátumnak egy olyan területen, ahonnan kiberudalták őket”. E tekintetben jellemző, hogy angol idején Anglia és Franciaország nem értett egyet az amerikai katonai körökkel, amelyek nagyméretű katonai intervenciót akartak szervezni Laoszban a SEATO felhasználásával. Egyébként ebben a kérdésben Pakisztán is elégedetlen volt az említett amerikai tervvel. A Dawn című pakisztáni újság akkor nyíltan hangot adott felháborodásának, s rámutatott, hogy „Washington belesodorja szövetségét a laoszi válságba, amelyet maga az USA provokált ki”.

A SEATO-n belül az utóbbi időben újabb érdekellentétek merültek fel, nevezetesen az észak-kalimantani (Borneo) birtokokkal kapcsolatban. Anglia szeretné utját állni az USA terjeszkedésének ebben a térségben és ebből a célból kidolgozta a Malajziái Államszövetség tervét. De több észak-amerikai monopólium már meg is alakított egy társaságot Borneo „fejlesztésére”. A Fülöp-szigetek is ellenzi „Nagy Malajziát” angol tervét. E tényezők, amelyekhez hozzá kell számítani az ázsiai népek harcosított harcát az agresszív SEATO-tömb ellen, oda vezet, hogy ez a katonai szövetség — amint azt a New York Times is elismeri — „soha sem válhat az ázsiai népek szövetségévé — Dülles óhajtották”.

C. L. Sulzberger, az ismert amerikai újságíró ezeket írja: „A SEATO egyetlen katonai realitását az USA dél-vietnámi erői alkotják, a thaiföldi és laoszi kisebb kötelékekkel együtt, valamint az ezeknek nyújtott haditengerészeti támogatás”. Sulzberger hozzátesszi, hogy Franciaországnak csak kisebb kiképző csoportja van Laoszban és Kambodzsában, Anglia pedig mindössze „statiztált”. Dél-Vietnámot illetően az amerikai újságíró megemlíti, hogy politikai szempontból a Ngo Dinh Diem-kormány tehetetlen, az USA pedig kínos helyzetbe került”.

A párizsi ülészakon erőfeszítések történtek bizonyos „kellemetlen” körülmények, pontosabban az amerikai tervekkel szemben megnyilvánuló bizonyos szembeszegülések kiküszöbölésére. Ez annyiban járt sikerrel, hogy a jövőben eltekintenek az egyöntetűségről és egyszerű szavazatbőrséggel is hozhatnak határozatokat. Ennek az ügyrendi változásnak a révén mindennek előtt az USA, de a többi gyarmati hatalom is a katonai szövetség ázsiai tagországainak esetleges ellenkezése dacára is érvényt szerezhet akaratának. Ilyenformán meginkább kitűnik az az egyöntetűség, amely a SEATO-ban eddig is uralkodott. Jellemző, hogy a záróközlemény „a SEATO hatékonysága növelésének” szükségességével indokolja az egyöntetűség elvének megszüntetését.

A SEATO-tömb celszövetségi állandó forrással a feszültségnek Dél-Kelet Ázsiában, vesztévezetik a békét és a biztonságot ebben a térségben. Az itteni népek már rég felismerték ezt a veszélyt és tevékenyen harcolnak a SEATO agresszív fondorlatainak megühsítéséért.

Zanel Florea
Felicia Antip
Ion Dragusan
az Agerpres hirmagyarázó